

Адыгэ макь

№ 5 (20518)

2014-рэ илэс

МЭФЭКУ
ЩЫЛЭ МАЗЭМ и 16

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ЛЫШЪХЪЭМ
ИЮФШІЭГЪУ
ЗЭІУКІЭГЪУХЭР

Суратыр А. Гусевым тырихыгъ.

ПЕНСИЕХЭМКІЭ
ФОНДЫМ КЪЕТЫ

ЛэжъапкӀэр «конвертым дэлымэ»...

Цыфым лэжъапкӀэу кы-
ратырэм хэбзэлахъхэр хау-
бытыкӀынхэш, законом кы-
зэрэдильгытэрэм тетэу, зи-
щыклагъэм ахэр фагъэклонхэу
щыт. Ар зипшъэрылыр Іоф-
шланӀэу кызытыгъэр ары.
Ащ фэшӀ организациехэм лэ-
жъапкӀэхэмрэ социальнэ
взносахмрэ ятын мылкӀу
мымакӀэу пӀуагъэхъан фаеу
мэхъу. Ары лэжъапкӀэр гъэ-
былгыгъэу, «конвертым дэ-
лымэ» атыным ушъхагъу
шъхалэу фашырэри, ау а
шыклэм лэжъапкӀэр зэраты-
рэм зэрарыбэ кыфехъы.

ЛэжъапкӀэм ызыныкӀо е
нахыбэр гъэбылгыгъэу кы-
уатыщыгъэу ІофшланӀэм укы-
лыкӀыжын фаеу зыхъукӀэ,
мыгъэбылгыгъэ Іахъу ащ хэ-
тыгъэр ары ныӀп кызы-
пкырыкӀыштхэр кыптефэ-
жырэ кызылалтӀэжыкӀэ.
Ащ фэд уигъэспсыгъо мазэ
кӀэсыгъэмэ, сабый кызырэ-
пфэхъугъэм пае отпуск укӀуа-
гъэмэ, узэрэсымэджагъэр кӀэ-
зыушыхъатырэ тхылыр кӀэп-
хыгъэмэ кыуатын фэе ахъ-
щэр кызыралытӀэщыр. Уилэ-
жъапкӀэ гъэбылгыгъэу кы-
уатымэ, банкым уищыклагъэм
фэдиз ахъщэ чыфэ кылыпхын
плӀэкӀыштӀэп, уныбж нэсы-
гъэу пенсием укӀуагъэмэ, сӀ-
кӀатныгъэ уилэ хъугъэу пен-
сие пфагъэпфэн фаеми пен-
сие анахъ макӀэр ары ныӀп
ар зыфэдищыт. Ащ фэшӀ,
гъэбылгыгъэу лэжъапкӀэр кӀэ-
зытыхэрэм Іоф адэшъушӀэнэу
кыхъэшъумыхымэ нахышлу,
зэрарэу кышъуфыхыщыр
зыщышъумыгъэгъуш.

ІофшланӀэ кӀэзытыхъу, ащ
тетэу хэбзэгъэуцугъэр зы-
укӀохэрэри мымакӀэу пӀын-
эщтых. Хэбзэлахъу амыты-
гъэм іпроцент 20-м кы-
шыублагъэу 40-м нэсэу та-
зыр атынэу законом кы-
щыдэлытагъ. Организациеу
е унэе предпринимателэу
хэбзэлахъхэр бэ дэдэу зымы-
тыгъэхэм (илӀэсищым кы-
кӀоцӀ организациехэмкӀэ сомэ
миллиони 2, предпринима-
тельым сомэ мин 600 амы-
тыгъэу чыфэ ателымэ) уго-
ловнэ Іоф кӀафызӀуахышт.
Ахэм тазырэу сомэ мини
100-м кышыублагъэу мин
500-м нэсэу зэратыщтым нэ-
мыкӀэу, илӀэси 6 хъапс хы-
кумым атырильхъан фит.

КъулыкъушланӀэ ялэн фае

Тыгъуасэ АР-м и Лышъхъэу ТхьакӀушынэ Ас-
лӀан УФ-м СледствиемкӀэ и Комитет следст-
виемкӀэ и ГъэюрышланӀэу АР-м щыӀэм ипашӀэу
Александр Глущенкэр ригъэблэгъагъ. ЗӀукӀэ-
гъум хэлэжъагъ АР-м и Премьер-министрэу
Къумпыл Мурат.

ГъэюрышланӀэм иотделхэу
республикэм ирайонхэмрэ кӀа-
лэхэмрэ ащылӀэхэм Іоф зы-
щашӀэрэ унэхэм язытет, кӀэу

ашыштхэр ары анахъэу зыте-
гушылагъэхэр.

— Къулыкъу пӀӀпч хэу-
шъхафыкӀыгъэу унакӀэ ратынэу

районхэмрэ кӀалэхэмрэ амал
ялӀп, — кыӀуагъ ТхьакӀушынэ
АслӀан. — Арышъ, къулыкъоу
е ведомствэу еж ыкӀуачӀкӀэ
зыгъэуцухэрэм тафӀраз. ЛӀэ-
хъаным диштэу гъӀпсыгъэ унэ-
хэм ащылажъэхэу, ІофшӀкӀэ
амал тӀрӀэхэр ялэ зыхъукӀэ
япшъэрылхэр нахыбэу шлуагъэ
кытӀэу зышлуахыштых.

Александр Глущенкэм кы-
зӀэриуагъэмкӀэ, Красногвардей-
скэ районым щыӀэ отделеу зы-
чӀэсын щыӀӀп, ары анахъ шъха-

Іэу мы уахътэм зыуж итхэр.
УнакӀэр зыщашышт чыгури,
тхыӀэу ищыклагъэхэри хъа-
зырых. Гупчэм кӀадыригъэ-
штагъ, тхыӀхэм ахапӀӀэхэу,
ахъщэу пӀуахъащыр кӀатӀуп-
щымэ, ишын рагъэжъэщт. ПӀэ-
шӀорыгъэшъэу кызыралыта-
гъэмкӀэ, сомэ миллион 30-м
ехъу пӀуахъащт. Ащ нэужым
МыекӀопэ районым щыӀэ от-
делым Іоф зыщыӀӀэщтым игъэ-
псын ыуж ихъащтых.

Нэужым бзӀэджӀагъэхэмкӀэ
Іофэу непэ зѐахыхэрэм кӀэ-
кӀэу атегушылагъэх.

ХЪУТ Нэфсэт.

Олимпиадэм изэфэшӀыжыын хэлэжъэщтых

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТхьакӀушынэ
АслӀан кӀымэфэ Олимпиадэу кӀалэу Шъачэ
щыкӀоштым изэфэшӀыжыын хэлэжъэщтых ригъ-
эблэгъагъэх. ИскусствэхэмкӀэ кӀэлӀцыкӀу
еджапӀэу N 1-м икӀэлэеджакӀохэу Урысые хо-
рым хэхагъэхэмрэ ахэр зыгъэхъазырыгъэхэ
гъэсэныгъэм мы иучреждение ипашӀэу Николай
Мироненкэмрэ кӀэлэегъаджэу Елена Поповамрэ
тыгъуасэ аӀуклагъ.

АР-м и Лышъхъэу пӀэублэ
псалӀэ кышӀызы мэхъанэшхо
зилэ спорт Іофтхъабзэм хэлэ-
жъэшт кӀэлэеджакӀохэм кӀафэ-
гушлуагъ, мыщ фэдэ лӀэаӀлэм
нэсынхэмкӀэ гъогоу кӀакӀугъэм
осӀшӀу фишыгъ.

— Олимпиадэм изэфэшӀы-
жыын шъухэлэжъэнэу шъукы-
зэрэахыгъэр кышъутефэу сӀ-
лытэ, — кыӀуагъ ТхьакӀушынэ
АслӀан кӀэлэеджакӀохэм за-
кыфигъаззэ. — Сэнаушыгъэ
зыхэлъ шъоц фэдэ ныбжы-

кӀэхэу республикэм, тикъэра-
лыгъо ыцӀэ дахӀкӀэ рязыгъа-
лохэрэм тарэгущо, тинеушырэ
мафэ лӀызгъэкӀотэщыр шъоры,
шъуилӀэгъухэмкӀэ шъушысӀте-
хыпӀ. Урысые хорым шъухъа-
ным фэшӀ Іофышхо шъушлагъэ,
шъолпыр зӀнӀэкӀокъухэм шъуа-
щатекӀуагъ, Адыгеир кӀэжъу-
гъӀӀӀэгъон амал шъуилэ хъу-
гъэ. Ащ мэхъанэшхо зӀрилӀэм
щӀч хэлӀӀп. УФ-м и Президен-
тэу Владимир Путиным шъузэ-
рӀулагъэр егъаши шъугу илӀы-

нэу кысцэхъу. Джащ фэдэу
УФ-м инароднэ артистэу, Ма-
риинскэ театрэм ихудожествен-
нэ пашӀэу, Урысые ихор об-
ществэ ихъаматэу Валерий
Гергиевым кышъуфилотагъэр,
ащ шъузэригъэхъазырыгъэр шъу-
щыгъупшӀэщтхэп.

Адыгеим щыц нӀбгыри 10
Урысые хорым хэхагъ, ахэр
зӀкӀэ искусствэхэмкӀэ кӀэлӀ-
цыкӀу еджапӀэу N 1-м щеджӀх.
Тикъэралыгъо ишъолпыр зӀфэ-
шъхафхэм кӀарыкӀыгъэхэу,
ыпшӀӀкӀэ зигугъу кӀэтшыгъэ
хорым хэхагъэ нӀбгырэ ми-
ным иапӀэрэ концерт 2014-рэ
илӀэсым щыӀэ мазэм и 8-м
Мариинскэ театрэм шыкӀуагъ.
Мыхэр ары Олимпиадэм икӀӀух
орэд кӀэзыӀоштхэр.

Николай Мироненкэмрэ Еле-
на Поповамрэ нэужым кӀэ-
гушылагъэх, кӀэлэеджакӀохэр
зѐагъэхъазырыгъэ шыклӀэм,
Олимпиадэм мэхъанэу раты-
рэм кӀатегушылагъэх. АР-м и
Лышъхъэу, республикэм куль-
турэмкӀэ и Министерствэу, нэ-
мыкӀэхэу сьд фӀдӀэрэ лӀэны-
кӀокӀи ІӀпыӀэгъу кӀафэхъугъэ-

хэм рӀэзэныгъэ гушыӀэхэр апа-
гъохыгъэх.

Республикэм и Лышъхъэу
илӀӀуӀкӀэ хорым хэхагъэ ти-
кӀэлэеджакӀохэм орэд зауӀэ
кӀуауагъ, сэнаушыгъэ зѐахъ-
лыр джыри зӀ кӀагъэшъып-
кӀэжыгъ.

Спорт Іофтхъабзэм хэлэ-
жъэштхэм гушыӀэ дѐахэ кӀа-
фӀуагъ АР-м и вице-премьерэу
Наталья Широкова, республи-
кэм культурэмкӀэ иминистрэу
КӀулэ Мыхамэд, мы министр-
ствэм иотдел ипашӀэу, Урысые
хор обществом ипрезидиум
хэтэу ШӀуджӀн БӀлэ.

— Олимпиадэм истадион
шъхалэ «Фышт» зѐрѐафусы-
гъэм Адыгеим шыпсӀэхэрэм-
кӀэ, тилӀӀкыкӀӀэ мэхъанэшхо
илӀу сӀлытэ, — кыӀуагъ Тхьа-
кӀушынэ АслӀан.

КӀымэфэ Олимпиадэм изэфэ-
шӀыжыын хэлэжъэшт тикӀэлэ-
еджакӀохэм ыкӀи ахэр зыгъэс-
рӀ кӀэлэегъаджӀэхэм шлухъаф-
тынхэр республикэм и Лышъ-
хъэу афишыгъэх, гъэхъагъэхэр
ашынхэу икӀӀухым афӀӀӀуагъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Концертыр тыгу рихьыгъ

Культурэм и Унэу къуаджэу Джэджэхаблэ дэтым илъэсыкIэм фэгъэхьыгъэу пчыхъэзэхьахэм мы мафэхэм шыкIуагъ. Ащ гъунэгъу къуаджэхэм кыарыкIыгъэ къэшъокIо купхэр къырагъэблэгъагъэх. Культурэм и Унэу КъунчыкIохъаблэ дэтым ипашэу Шьоджэ Адам зэхыщэгъэ къэшъокIо купэу «Чылэм ижъуагъохэр» зыфилорэм сэнаушъыгъэу хэлъыр пчыхъэзэхьахэм къышхыгъэблэгъуагъ. Купыр нэгъыр 12 мэхъу. Ижырэ къашъохэм къашэгъэжъагъэу ныбжьыкIэхэм якIасэ хъугъэ Чэчэн къашом нэсэу ахэм якъэгъэблэгъон хэтыгъ.

Джаш фэдэу ныбжьыкIэ купым къыгъэхъазырыгъэ сценкэу «Самолет» зыфи-

лорэм къекIоллагъэхэр ашлогъэшлэгъонэу еплъыгъэх. ЛъэпцIэрышэмэ якIалэ дэгъоу къызэрышъорэм нэмыкIэу ордэ къэлон амалхэри зэрэлэклъыр пчыхъэзэхьахэм къекIоллагъэхэм агъэуэфыгъ. Тэ тичылэкIэ ДжарымэкIо Дианэ къэгъэлъэгъоным хэлъжыагъ. Пшэщэжые цыкIум икъэшъуакIи иорэд къэлъуакIи зэкIужыу, уепллы зэпытыгъэкIи уемызэщынэу щыт. Культурэм и Унэу ПэнэжыкIуае дэтым илофшлэгъэхэм зэхыщэгъэ купэу «Сэтэнэй» зыфилорэм пчыхъэзэхьахэр къыгъэдэхэагъ. Ахэм оредыжъэу къалугъэхэр зыгу римыхыгъэ къекIоллагъэхэм къахэкIыгъэп сломы сыхэмыу-къонэу къысшлэшлэ.

Культурэм и Унэу Джэджэхаблэ дэтым илофшлэгъэхэм пчыхъэзэхьахэм зэхыщэгъэ нахъ гъэшлэгъоны зэрэхъуштым дэлэжыагъэх. Мыщ ипашэу Тыгъужь Руслъан ащ илахышлэу хишыхыагъ. ИлъэсыкIэм фэгъэхьыгъэу цыфхэм агу къыдащэгъагъ, агъэчэфыгъэх. Ифотхъабзэр зыщызэхыщэгъэ Унэр мэфэкIым ипэгъокIэу дахэу агъэхъазырыгъагъ. МузыкIалнэ Iэмэ-псымэ дэгъухэр зэрялэхэр пчыхъэзэхьахэм нафэ къытфэхъугъ. СыхъатитIу фэдизрэ якъэгъэлъэгъон тызепллым зэ нэмылэми оредыр къэуцэу е къытэхъэгъэ цыфхэр гузэжыогъу чыплэ ифэхэу къыхэкIыгъэп.

Цыфэу ифотхъабзэм къекIоллагъэхэм концертыр

агу зэрэрихыгъэр зэхашлэу ялэгутеон зы такыкIи агъэуцугъэп. Мыщ фэдэ пчыхъэзэхьахэр нахъыбэрэ къуаджэм шызэхъэмэ, ахэм зэрягопэщтыр къалуагъ.

Нэужым Джэджэхаблэ къоджэ псэуплэм ипашэу ХъашхъуаныкIо Мыхъамэт къызэгъушылэм икIоджэгухэм къыхэрэ илъэсыкIэмкIэ къафэгъушлуагъ, тапэкIи гъэхъагъэхэр ашлэхъэ псауныгъэ пытэ ялэу, яунагъохэм зегъурылонгъэ арылэу псэунхэу къафэлъэлуагъ. Пчыхъэзэхьахэр къафэзыгъэдэхэагъэу, къэгъэлъэгъон гъэшлэгъонхэмкIэ къоджэдэхэр зыгъэгъушлуагъэхэм зэрафэразэр къыхыгъэщыгъ. Ахэр хъакIэщым ригъэблэгъагъэх.

ХЪУТ Якъуб.
лофшлэгъонхэм ветеран.
Джэджэхабл.

ТIопсэ чемпионхэр

2013-рэ илъэсым ТIопсэ районым испортсменхэм ашлэгъэ гъэхъагъэхэм зэфэхьысыжыхэр афашыгъэх. Нафэ къызэрэхъугъэмкIэ, Дунэе ыкIи Урысые турнир зэфэхъафхэм медаль 500-м ехъу ныбжьыкIэхэм къыщадахыгъ. Анахъэу бэнакIохэр къахэщыгъэх.

— ТиньбжьыкIэхэм щысэ дэгъу къагъэблэгъо, тапэкIи бэ тызэрэщыгъыгъэр, — ело ТIопсэ районымкIэ дзюдом и Федерацие итхъаматэу Ныбэ Джамболэт. — Джырэ уахътэми тикIэлэ Iэпэлэсэхэм ащыщхэр Урысыем и Къыблэ шьолъыррэ Краснодар краимрэ яхэшыпыкIыгъэ коман-дэхэм ахэтхэу зыкъагъэблэгъо.

Тренерхэми яшъыпкъэу Iоф ашлэ, кIалэ хэм дэгъоу апылхы. Ахэм ащыщхэу Нэгъуцу Джамболэт, Хъагъур Рустам, Шъхьэлэхъо Заур, Мэфэгъэшлэ Юсыф ыкIи Шъхьэлэхъо Аслъан агъэсэгъэ спортсменхэм чемпионыцIэхэр къыдахыгъэх. Гушылэм пае, Дж. Нэгъуцум икIэлэ плугъэу Игольников Михаил (янэ Аллалэмэ япхъу) икIыгъэ илъэсым дунэе зэнэкIокIум джэрэ медаль, Европэм и Ку-

бок зыщыфэбэнэгъэ чемпионатми теклоньгъэр къащыхыгъэх. Ащ иныбджэгъухэу С. Аббян ыкIи А. Колесниковыр ЕвропекIэ ныбжьыкIэ джэгунхэм ащытекIуагъэх. Ацу-мыжъ Азэмат Урысыем икIэлэеджакIохэм я Спартакиадэ теклоньгъэр къышхыдихыгъ. Къыблэ Федеральнэ округым самбэмкIэ щыкIогъэ зэнэкIокIум Нэгъуцу Данэ, Севак Паникян, Ацумыжъ Азэмат алоу медальхэр къысхыгъэх.

ТIопсэ ыкIи Псышлэпэ районхэм Iоф ащызышлэрэ тренерхэм яхъатыркIэ ренэу Советскэ Союзым и Лыхъужъхэу Ацумыжъ Айдамыррэ Тхъагъушъэ Исмахылэрэ ацIэкIэ турнирхэр зэхыщэ. Шапсыгъэ «Адыгэ Хасэр» ахэм Iэпылэгъушлэу ял. Ахэм бэнэкIо ныбжьыкIэхэу Шъагъэ, ТIуапсэ, Краснодар, Апшеронскэ, Белореченскэ, Адыгеим къарыкIыхэр ахэлажъэх.

Къыхъэгъэ илъэсми тиньбжьыкIэхэми, ахэм ятренерхэми гъэхъагъэхэм затырагъэпсыхъэ.

НЫБЭ Анзор.
Сурэтым итхэр: **тренерхэу Шъхьэлэхъо Аслъан, Мэфэшлэ Заур, Нэгъуцу Джамболэт, Ныбэ Джамболэт.**

«Алэуарым» гъэхъагъэхэр ешлэх

Урысые Федерацием иятфэнэрэ хэгъэгъу зэнэкIокIу фестивалэу «Зимняя Ривьера» зыфилорэр къалэу Шъачэ щылэ мазэм и 4-м къыщегъэжъагъэу и 7-м нэс шырекIокIыгъ. Бурятием, Урал республикэхэм, Волгоград хэкум, къалэхэу Санкт-Петербург, Шъачэ, Краснодар краим ыкIи нэмыкI чыплэ зэфэшхъафыбэхэм къарыкIыгъэ ныбжьыкIэ нэгъырэ шипллым ехъу ащ хэлэжыагъ. Ахэр уцугъуитфэу гошчыгъэ зэнэкIокIум ахэм сэнаушчы-

гъэу ахэлъыр къащагъэблэгъуагъ. Адыгэ Республикэм щыщэу мы фестивалым рагъэблэгъагъэр къуаджэу БжыхъэкIое-жым щызэхыщэгъэ ныбжьыкIэ къэшъокIо купэу «Алэуар» зыфилоу Кубань изаслуженнэ артистэу ХъашъукIое Мурат Арсен ыкIор зипашэр ары. КъэшъокIо купым хэт ныбжьыкIэхэм зэкIэми сэнаушчыгъэшхо ахэлъ, илъэсбллым къыщегъэжъагъэу илъэс пшыкIуим нэс ахэм аныбжъ.

Мэфищым къыкIоцI ти-

къэшъуакIохэм Адыгэ ыкIи Кавказ къэшъо зэфэшхъафхэр къагъэлъэгъуагъэх. Ифотхъабзэм къекIоллагъэхэр ахэм ашлогъэшлэгъонэу къаплъыгъэх, бэрэ Iэгъу къафытеуагъэх. Жюрийм иунашъокIэ Адыгеим икIыгъэ лыхъокIохэр финалым хэхъагъэх ыкIи «Цыф лъэпкъыхэм якъашъохэр» зыфилорэ лъэныкъомкIэ Гран-при къафагъэшъошагъ. Ащ нэмыкIэу, мы илъэсым ибэдзэогъу мазэ Санкт-Петербург щы-лэщт фестиваль-зэнэкIокIу «Белые ночи» зыфи-

лоу, къэралыгъо зэфэшхъафхэм къарыкIышхэр зыхэлэжыщхэм «Алэуары» рагъэблэгъагъ.

Гъэхъэгъэшхо зышлырэ тикъэшъокIо ныбжьыкIэхэм тигуапэу тафэгъушлэ. Ягъэхъагъэхэм ахагъахъозэ, тикъашъохэм ядэхэагъэ нэмыкI цыф лъэпкъхэм тапэкIи арагъэлъэгъунэу тащэгъуы.

БАРЦО Адам,
доцент,
БАРЦО Аминэт,
БАРЦО Асыет —
ансамблэм хэтых.

КIэлэеджакIохэм ягъэшхэн егугъух

Адыгэкъалэ ипашэу Хъатэгъу Налбый гушылэгъу тызщыфэхъу-рэм кIэлэцIыкIу Iыгъыплэхэм ачIэс сабийхэмрэ кIэлэеджакIохэмрэ ягъэшхэн ренэу ыналэ зэрэтетыр, а Iофыгъор инэплэгъу зэрэримыгъэкIыр къытилоу къыхэкIы. Илъэс зытIуэкIэ узэ-кIэлэбэжыкIэм фермерхэм, нэмыкIэу инэлуасэхэм къалихы, коц тонн заулэ Дондуковскэ элеваторым къышаригъэхъаджыгъэу еджаплэхэмрэ кIэлэ-цыкIу Iыгъыплэхэмрэ афаригъэ-гошчыгъэу, ыпкIэ хэмылэу тхъа-цум хэшлыхыгъэ гъомылапхъэ-хэр арагъэшхы.

Бэмышлэу къалэм гъэсэн-гъэмкIэ игъэлорышлэпIэ ипашэу ТхъалI Махъмудэ тылукагъ ыкIи иеджаплэхэм яшхалэхэм ялоф-шлэхэр зэрэзэхъагъэм, кIэлэ-

еджакIохэм ягъэшхэн нахышлэу зэхэщэгъэнымкIэ къалэм ипашэу Iэпылэгъу къазэрэфэхъурэр зэдгъашлэмэ тшлэигоу зызыфэ-тэгъазэм, ежыри, илофшлэгъоу Теуцожь Фатими къытфалотатгъэм шъушхыдгъэгъозэн.

КъыткIэхъухъэхэр ныбжьы-кIэхэу, тинейшэрэ мафэ зыфэ-дэщтыр зэпытыгъэхэр дэгъоу гъэхъэгъэнхэр, егъэджэгъэнхэр, гъэсэгъэнхэр, плугъэнхэр анахэ Iофыгъо шхъалэу Хъатэгъу Налбый зыфелъытэжы. Ащ фэшы-хъат хъаджыгъэ тоннитф къыз-лэкигъахы, кIэлэцIыкIу Iыгъы-плитфымрэ яеджэпIыхэр зэ-рафаригъэгъошчыгъэр.

Джыри къыхэдгъэхъон. Адыгэ-къалэ иеджэпIыхэм яублэплэ классхэм нэгъырэ 768-рэ аще-джэ. Ахэм пчэдыжышхэрэ щэ-

джэгъуашхэрэ арагъэшлэ. Зы нэгъырэм мафэм ышхырэм те-фэрэр сомэ 25 — 26-рэ. Джары ны-тыхэм атынэу щытыри. Ар нахъ макIэ зэрафишлэщым фэшI амалэу илэм елпытыгъэу къэлэ бюджетым къыхыхызэ мафэ къэс нэгъырэ пэпчэ со-мий администрацием ипашэу къыфетIупшы. Ари ны-тыхэмкIэ Iэпылэгъу макIэп. Ащ нэмыкIэу ибэхэу, зыгъот макIэу ыкIи унэ-гъо Iужъухэм къарыкIырэ нэгъырэ 25-рэ ыпкIэ хэмылэу еджэпIэ шхалэхэм ачагъашхэ. Апшэрэ классхэм щэджэгъуа-шхэу арагъэшлэщым сомэ 30 тефэрэр. Ахэм «шведскэ стол» зыфалорэм фэдэхэр афызэхэщэ, апэрэ, ятлонэрэ шхыныгъо тIу-рытIу-щырышхэр афагъэхъазы-рыхэшэ, кIэлэеджакIохэм ежы-

хэр зыфаехэр къыхахызэ ашлэ.

Анахъ дэгъоу кIалэхэм защы-фэшхыгъэхэу зигугъу къытфа-шыгъэр ятлонэрэ гурыт еджа-плэу ЦыкIу Нуриет зипашэм щыIэр ары. Шхалэхэм ипашэр Блэгъожь Зарем. Пщэрыхъакоу игъусэр ЦыкIу Фатим. Нэгъы-ритIумэ зэдырагъаштэзэ Iоф зэ-дашлэ, игъом, дэгъоу мэпщэры-хъэх, гъомылэпхъэ зэфэшхъаф-хэр Iэшлэхэу кIэлэеджакIохэм афагъэхъазырых, агъэразэх.

Мы еджаплэм ишхалэхэм нэгъы-рэ 594-рэ цагъашхэ. Ахэм ащыщэу ублэплэ классхэм аще-джэхэу мафэм тIо агъашхэрэр кIэлэцIыкIу 289-р ары.

ЕджэпIэ шхалэхэм ипашэу Блэгъожь Заремэ (еджэхэрэм ашлэным фэшI, ар илъэсыбэ-рэ ПэнэжыкIое совхозымрэ

Теуцожь чэтэхъо фабрикэмрэ япэщэгъэу, бэмэ зэпъашлэщы-гъэу, пасэу зидунай зыхъожы-гъэ Хъот Казбек ыпхъу) ыгурэ ыпсэрэ етыгъэу Iоф ешлэ, игъу-сэу ЦыкIу Фатимэрэ ежыыр-рэ дэгъоу зэдэлажъэх. КIэлэ-еджакIохэм нэгъушлэу апэгъо-кIых, шъабэу адэгъушлэх, шхы-ныгъо зэфэшхъафхэр шэпхъэ гъэнэфагъэхэм атэтэу афагъэ-хъазырых.

Джары бэмышлэу Адыгэ Рес-публикэм иеджэпIэ шхалэхэм ялофшлагъэхэр зыфэдэхэр зы-щызэфэхъысыжыгъэ зэнэкIокI-кIоу Мыекъуапэ шырекIокIы-гъэм Адыгэкъалэ иятлонэрэ гурыт еджаплэу Бэрэтэрэ Хъа-мидэ ыцIэкIэ щытым ишхалэхэм ипашэу Блэгъожь Заремэ апэрэ чыплэр къызкIыфагъэшъошагъэр, шлухъафтынэу сомэ минишъи къызкIыратыгъэр.

НЭХЪЕ Рэмэзан.

Сирием кыкыжыгъу Адыгеим къэзыгъэзэ-жырэ тильэпкъэгъухэр щылыныгъэм хэгъэгъо-зэжыгъэнхэм, ахэм гумэкыгъоу ялэхэм ядз-гъэзыжыгъын АР-м лъэпкъ лэфхэмкӀэ, лӀкыб кӀэралхэм ащыпсӀурэ тильэпкъэгъухэм ады-рялэ зӀпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи кӀэбар жьугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет зӀрадӀлажӀэрэм фӀ-гъэхьыгъэу мы мафӀэхэм гуцылӀгъу тшыгъэ Комитетым и ТхьаматӀу ШхьӀэлӀхьӀо АскӀэр.

ТкӀуачӀэ зӀдетхьылылӀэн фӀае

— АскӀэр, лӀкыб кӀэ-ралхэм арыс тильэпкъ-эгъухэм зӀдӀлӀжӀэ-ныгъэ пытӀэ адылӀӀныр Урысые Федерацием джыдӀдӀэм пхырыщырэ кӀэралыгъо политикӀэм изылыӀныкыо шхьӀа-лӀхэм ащыц. ПӀӀӀӀны-гъэ зыдызепхьӀэрэ Ко-митетым мы лӀӀӀны-кӀомкӀэ лӀфшӀӀныр сы-дӀуцтӀу ыгъӀепсыра?

— ЛӀкыб кӀэралхэм ащы-псӀурэ тильэпкъэгъухэм адылӀӀ зӀпхыныгъэхэр гъӀпытӀгъӀнхэм тегъӀепсыхьӀгъэ программӀэр 2009-рӀ ильӀсым кыщегъӀжӀа-гъэу АдыгӀэ РеспубликӀэм щӀагъ-фӀед. ПрограммӀэм игъӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ 2013-рӀ ильӀсым бюджетым сомӀ мин 981-рӀ кыщыдӀлӀы-тӀгъагъ.

А мылӀкум ишӀуагъӀӀӀӀӀ адыга-бӀэр дунӀе Интернет-проектӀу «Book 2» зыфилорӀэм хӀдгъӀа-хьан тӀӀӀӀӀӀӀӀ. Зитарихь чӀы-гужь кӀэзыгъӀӀӀӀӀӀӀ тильӀп-кӀӀӀӀӀӀӀ гуфӀӀӀӀӀӀӀ афыр-лӀӀӀӀӀӀӀ, кӀэзыгъӀӀӀӀӀӀӀӀ щы-лӀӀӀӀӀӀӀ зӀрӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ кӀӀӀӀӀӀӀӀ кӀӀӀӀӀӀӀӀ иамалхэм икыоу кӀащыгъӀӀӀӀӀӀӀӀ атегъӀ-псыхьӀагъӀу зӀнӀӀӀӀӀӀӀ «Тя-тӀӀӀ пӀашӀӀӀӀӀӀӀ ячӀыгужь. БлӀ-кыгъӀӀӀӀӀӀӀ неуцырӀ мафӀӀӀӀӀ азыфагъу» зыфилорӀэр АдыгӀэ Рес-публикӀэм щызӀхӀащӀагъ. ЛӀӀӀӀ-кыуищымкӀӀэ текӀуагъӀӀӀӀ агъ-нӀфагъӀӀ.

ЛӀкыб кӀэралхэм ащыпсӀурӀ тильӀпкъӀӀӀӀӀӀӀ ныбжыкӀӀӀӀӀ на-хьыбӀӀӀ кыбтхӀӀӀӀӀӀӀ, тшы-лӀӀӀӀӀӀӀӀ псӀӀӀӀӀӀӀ, тикультурӀ нӀлуасӀ зыфашӀыным тыналӀ тетӀгъӀӀӀ. Тыркуем кыкыгъӀӀӀ ныбжыкӀӀӀ купыр 2013-рӀ ильӀсым шы-шхьӀӀӀӀӀ и 26-м кыщегъӀжӀа-гъӀу лӀныгъоу и 8-м нӀс АдыгӀэ РеспубликӀэм щылагъ. ТильӀпкъӀ-гъу ныбжыкӀӀӀӀӀӀӀ културӀэм, гъӀсӀӀӀӀӀӀ, зӀклӀӀӀӀӀӀ япхыгъӀ лӀфтхьӀӀӀӀ зӀфӀӀӀӀӀӀӀӀ ахагӀӀӀӀӀӀӀ.

ГуцылӀӀӀӀ «АдыгабӀӀӀ сурӀт-хэмкӀӀ» зыфилорӀӀ кыдагъӀӀ-кыгъ. Ац адыгабӀӀӀ имыза-кыоу, урысыбзӀкӀӀ, инджылызы-бзӀкӀӀ, тыркубзӀкӀӀ гуцылӀӀӀӀ кыщытыгъӀӀ. ЛӀкыб кӀэралхэм ащыпсӀурӀ адыгӀэ ныбжыкӀӀӀӀӀ яныдӀлӀфыбзӀ ашӀӀӀӀ а тхы-лӀӀӀӀ фӀӀӀӀӀӀ. ЛӀкыб кӀэрал-хэм ащыпсӀурӀ тильӀпкъӀӀӀӀӀ ятхыгъӀӀӀ журналӀу «ЗӀкыош-ныгъэм» кыщыхьӀуыгъӀӀӀӀӀ лӀӀӀӀӀӀӀ ядгъӀӀӀӀӀӀ: Тыркуем кыщыхьӀуыгъӀ тхакӀоу Хьулиси

Юстун ирассказӀу «Рейхьанлы — Рейхьание» зыфилӀу адыга-бзӀкӀӀ зӀрадзӀкыжыгъӀӀӀӀ Иорданием щыц шӀӀӀӀӀӀӀӀ жьӀу, адыгӀэ энциклопедииер зӀ-хӀӀӀӀӀӀӀӀ БацӀыжъ МыхьӀа-мӀт-ХьӀяр зӀдӀгуцылӀӀӀӀӀ да-шыгъӀӀӀ 2013-рӀ ильӀсым зи-гугъу кӀӀтшыгъӀ журналым ия 4-рӀ номер кыхьӀагъӀ.

АдыгӀэ РеспубликӀэм ичӀыгу, ац щыпсӀурӀӀ нахьышӀоу нӀ-луасӀ зафашӀыным тегъӀепсыхьӀ-гъӀ телевизионнӀ материалхэр кӀӀгъӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ, адыгӀӀӀ зыщыпсӀурӀ хӀгъӀӀӀӀ кӀӀӀӀ жьӀугъӀӀӀӀ ялектрон амалхэм-кӀӀ ахӀэр алӀкӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ япхыгъӀу КӀӀӀӀӀӀӀ теледи-окомпаниеу «АдыгӀея» зыфилорӀӀ зитарихь чӀыгужь кӀэзыгъӀӀӀ-жыгъӀ тильӀпкъӀӀӀӀӀӀӀ яхьы-лӀӀӀӀӀӀ телевизионнӀ фильму «ХьӀяркӀӀ шьукъӀӀӀӀӀ» зы-филорӀӀ зӀхыгъӀуагъӀ.

АпшӀӀӀӀ еджапӀӀӀӀ ачӀӀӀ тильӀпкъӀӀӀ студентхэр тарихь чӀыгужьым, Адыгеим ащыпсӀурӀ лӀӀпкъхэм яшӀӀӀӀӀӀ нӀ-луасӀ афӀӀӀӀӀӀӀ тегъӀепсы-хьӀагъӀу ахӀэр АдыгӀэ Респу-бликӀэм и ЛӀӀпкъ музей щыла-гъӀ.

ЛӀкыб кӀэралхэм арыс тильӀпкъӀӀӀӀӀ зӀпхыныгъӀу ады-тилӀӀ гъӀпытӀгъӀӀӀ пӀае джыри мыщ фӀӀӀ лӀфтхьӀӀӀӀӀ зӀтхьӀагъӀ. ЛӀкыб кӀэралыгъоу кӀӀӀӀӀӀӀ тильӀпкъӀӀӀӀӀӀӀ щылыныгъэм хӀгъӀӀӀӀӀӀӀӀ хэмкӀӀ ГупчӀэм, общественнӀ ор-ганизациеу «ЧӀыгужьым кӀӀ-зыгъӀӀӀӀӀӀ хӀӀӀӀӀӀӀӀ зӀжыгъӀ УнӀэм», «ЧӀыгужьым кӀӀӀӀӀӀӀӀӀ лӀӀӀӀӀӀӀ язытырӀ Фондым» гъӀтхӀӀӀӀ и 8-м, мӀзӀаеу и 23-м, ТекӀӀӀ-гъӀэм и МафӀ, республикӀэ гъӀ-зӀтӀ «АдыгӀэ макӀӀӀ» кызы-дӀкыӀӀӀӀ ильӀӀс 90-рӀ зӀрӀӀӀӀ-рӀӀ, адыгӀэ хӀабзӀхэм атӀтӀу ИльӀсыкӀӀӀ зӀрӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ, Кавказ заом хӀӀӀӀӀӀӀӀ яшӀӀӀ мафӀ, зычӀыгужь кӀӀ-зыгъӀӀӀӀӀӀ хӀӀӀӀӀӀӀ я МафӀ, рес-публикӀэм и МафӀ ихӀгъӀӀӀӀӀ-кыӀ атегъӀепсыхьӀгъӀ лӀфтхьӀа-бзӀхэм ыкӀи нӀмыкӀӀӀ хӀӀ-жыым кӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ хӀгъӀӀӀӀӀ.

ЧӀыгужьым кӀӀӀӀӀӀӀӀ хӀгъӀӀӀӀӀ жыгъӀӀӀӀӀ епхыгъӀ лӀфыгъо-хэм, АдыгӀэ РеспубликӀэм кӀӀ-кощыжыгъӀ тильӀпкъӀӀӀӀӀӀ апа-шӀӀӀ кыуцӀӀӀ лӀфыгъоу хӀӀӀӀӀӀ язӀшӀӀӀӀ Комитетыр ренӀу адӀлажӀӀ. КӀӀӀӀӀӀӀӀӀ хӀгъӀӀӀӀӀ хӀгъӀӀӀӀӀ лӀфыгъоу хӀгъӀӀӀӀӀ зӀрагъӀӀӀӀӀ пӀае Комитетым

кырагъӀӀӀӀӀ. 2013-рӀ ильӀ-сым кыкылоцӀ лӀфыгъоу зӀфӀ-шхьӀафхэмкӀӀ тильӀпкъӀӀӀ 240-м Комитетым зыкыфагъӀӀӀ-гъагъ; АдыгӀэ РеспубликӀэм икӀӀ-ралыгъо учреждениеу «КӀӀӀ-гъӀӀӀӀӀӀ хӀӀӀӀӀӀӀӀ зыгъӀӀӀӀӀӀ жыгъӀ ГупчӀэм» тыхӀгъӀӀӀӀӀ яправовой статус гъӀӀӀӀӀ-ным пӀае документ 340-м ехьу ыгъӀӀӀӀӀӀ.

ЛӀкыб кӀэралхэм яинвестор-хэм яфӀедӀхэр кызыщыдӀлӀы-тӀгъӀ, инвестициеу нахьыбӀу кытхӀӀӀӀӀ тегъӀепсыхьӀгъӀ законодательнӀ актхэр Парла-ментым ыштагъӀ.

БлӀкыгъӀ ильӀсым Комите-тым АдыгӀэ РеспубликӀэм и Пре-мьер-министрӀу М. Къ. Къум-пӀылыр КАФФЕД-м илӀыкӀӀӀӀ Тыркуем ащыпсӀурӀ адыгӀэ биз-несменхэмрӀ алуигъӀӀӀ. Ти-республикӀэ ибизнес-проектхэм афӀӀӀӀӀӀ кӀӀӀӀӀӀ джа-щыгъум ахэм кӀӀӀӀӀӀ.

ЛӀкыб кӀэралхэм ащыпсӀурӀ тильӀпкъӀӀӀӀӀ адыгабӀӀӀ зӀ-зыгъӀӀӀ зышӀӀӀӀӀӀ зӀрӀ-джӀӀӀӀ тхыӀӀӀӀ кыдӀдӀгъӀ-кыӀӀӀ тигухӀӀ. Иорданием щызӀхӀӀӀӀ адыгӀэ телевиде-ниее «Нарт-ТВ» зыфилорӀӀ твор-ческӀэ зӀдӀлӀӀӀӀӀӀ дӀтилӀӀ зӀдгъӀушӀомбгъу тшӀӀӀӀӀ. Рес-публикӀэ литературӀ журналӀу «ЗӀкыошныгъэм» лӀкыб кӀэрал-хэм ащыпсӀурӀ тильӀпкъӀӀӀ-хэм ятхыгъӀӀӀ кӀӀӀӀӀӀӀӀӀ. ЛӀкыб кӀэралхэм ащы-псӀурӀ тильӀпкъӀӀӀӀӀ алӀӀ-ныкыоу кӀӀӀӀӀӀ политикӀу зӀрахьӀӀӀ япхыгъӀ упчӀӀӀ хэм ядӀжӀуапхэр ти Комитет исайт щӀагъӀӀӀӀ.

— Сирием кыщыхьӀу-гъӀ адыгӀӀӀ мы аужы-рӀ ильӀситӀум Адыгеим кызырӀӀӀӀӀӀӀ цыфхэм сыда кыра-лӀуалӀӀӀ?

— КыхӀӀӀӀӀӀ сыфай Сирием кыщыхьӀуӀӀӀ Адыге-им кӀӀӀӀӀӀӀ тыхӀгъӀӀӀӀ хэм «мигрант» фӀдӀу зӀрямып-лӀӀӀӀӀ. Комитетым изаказкӀӀ социальнӀ ушӀӀӀӀ зӀхӀӀӀ-гъӀӀӀ ар кыушыхьӀӀӀ. Си-рием кыкыжыгъӀ адыгӀӀӀ ятӀжӀ пӀашӀӀӀ абзӀ, якульту-рӀ, яшӀӀӀӀӀ кӀӀӀӀӀӀ апа-шӀӀӀ кыуцӀӀ лӀфыгъоу хӀӀӀӀӀ ядӀжӀ. АхӀэр ЛӀӀпкъ музей, адыгӀэ театрӀ ащыкӀӀӀ лӀф-тхьӀӀӀӀ, республикӀэ культу-рӀ лӀфтхьӀӀӀӀ ахӀӀӀӀ.

ИльӀситӀум пчӀагъӀӀӀ кӀа-клоцӀ Сирием тыхӀгъӀӀӀ зӀфӀы-тыкӀӀ дӀгъӀӀӀ кызырӀӀӀӀӀӀ гъӀӀӀӀ кыдӀлӀӀӀӀӀ фӀае. Сирием щыц адыгӀӀӀ лӀӀпкъ шӀӀӀ-хӀабзӀхэр кызырӀӀӀӀӀӀ гъӀӀ имыза-кыоу, урысые кул-турӀэм хӀӀӀӀӀ фырямылӀу щы-тӀӀ. Диным фӀгъӀӀӀӀӀ, лӀӀ-ныкыуитӀуми алӀжыгъӀӀӀ ислӀам диныр ары. АрышӀ, ахӀэр зӀпӀ-лӀӀӀӀӀ пӀӀӀӀ лӀфыр тетӀӀ.

Джащ фӀдӀу хӀзгъӀӀӀӀ кӀа-клоцӀу Сирием щыц адыгӀӀӀ хымӀ хӀгъӀӀ кызырӀӀӀӀӀӀ жыгъӀӀӀ, ятӀжӀ пӀашӀӀӀӀ ячӀыгужьӀу ар зӀрӀӀӀӀӀ. Си-рием кыкыжыгъӀ тильӀпкъӀӀ-гъӀӀ алӀӀӀӀӀӀ кӀӀӀӀӀӀ кӀӀӀӀӀӀ иамалхэм кӀӀӀӀӀӀӀ хаутыгъӀӀӀ республикӀэм ис-хэм ягуапӀ хьӀуӀӀ. лӀхыӀӀӀ кӀӀӀӀӀӀӀӀӀӀ фежӀагъӀ. УнӀэм, машинӀэм якӀӀӀӀӀӀ, мылӀыкӀӀ лӀхыӀӀӀӀ бӀӀӀ кӀа-дӀӀу кыхьӀӀӀ.

— Сирием щыц адыгӀэ нӀбгыри 170-у джыдӀ-дӀм Тыркуем щылӀӀӀ Урысыем кӀӀӀӀӀӀ хӀ зӀрашӀӀӀӀ фӀгъӀ-хыгъӀ кӀӀӀӀӀӀ ин-тернет-тедзӀгъу заулӀ-мӀ кыарыхьӀагъ. Ац фӀдӀ лӀӀӀӀӀ зыкышӀу-фагъазӀу кыхьӀӀӀӀ ыкӀи сыд фӀдӀ еплӀыкӀа ац фыуилӀ?

— ЫлӀӀ рапшӀӀу хӀзгъӀӀӀ-фыкы шӀӀӀӀӀӀ Сирием щыц адыгӀӀӀ кӀӀӀӀӀӀӀӀӀ кӀӀӀӀӀӀӀӀ ищыкӀӀӀӀ правовой амалхэр зӀкӀӀ Урысые Федерацием зӀ-рилӀӀӀ. ФедеральнӀ законху «ЛӀкыб кӀэралхэм ащыпсӀурӀ тыхӀгъӀӀӀӀ афӀӀӀӀӀӀ Урысые Федерацием кӀӀӀӀӀӀ политикӀу зӀрӀӀӀӀӀ ехы-лӀагъ», «ЗышхьӀӀ езыхьыжӀ-жыгъӀӀӀ яхыӀӀагъ», «ЕгъӀ-зыгъӀ лӀфкӀӀ кощын фӀаеу хьӀ-хӀӀӀ яхыӀӀагъ», «ЛӀкыб кӀӀ-ралхэм ягражданхэмрӀ граж-данствӀ зымылӀӀӀӀ Урысые Федерацием имиграционнӀ учет зӀрӀӀӀӀӀӀ ехыӀӀагъ» зыфилӀӀӀӀ, Урысые Федера-цием и ПравительствӀ иунашӀоу «УахьтӀ горӀӀӀ шхьӀӀӀӀӀ Урысые Федерацием зӀрӀӀӀӀ-гъӀӀӀӀ ехыӀӀагъ» зыфи-лорӀӀ ахӀэр ащыгъӀӀӀӀ.

ЯтӀӀӀӀ лӀфыгъоу кыхьӀӀӀӀ-щыӀӀӀ сызыфаер кощыжыныр УФ-м ихӀӀӀӀӀӀӀӀ нӀбгы-рӀ пӀӀӀ ежӀ ишӀӀӀӀӀӀӀ зӀшӀуихын зӀрӀӀӀӀ ары.

ШыӀпкъӀӀӀ, Сирием кы-

кыжыгъӀ тильӀпкъӀӀӀӀ апа-шӀӀӀ джыдӀдӀм лӀфыгъоу хӀ кӀеуцӀох. Ау ахэм ащыщӀӀ зӀ-шӀӀӀӀӀӀӀ щыт. ГуцылӀм пӀае, лӀкыбым кыкыжыгъӀ Уры-сые Федерацием ащыпсӀуӀӀӀ лӀзын тхыӀӀ ушхьӀагъу зӀфӀ-шхьӀафхэм апкӀ кыкӀӀу кы-ратыгъӀ, ау Сирием зао зӀ-клофӀ Урысыем икыжыгъӀӀӀ кы-кыӀӀӀ. ПӀалӀ горӀӀӀ шхьӀӀ-егъӀӀӀ Урысые Федерацием ахэм щӀагъӀӀӀ алӀӀӀӀ.

Урысые Федерацием кощын лӀфхэмкӀӀ ихӀӀӀӀӀӀ кы-зыщызӀхӀӀӀ информационнӀ материалхэр адыгӀӀ зыщы-псӀурӀ хӀгъӀӀӀ ащагъӀӀ-дӀрӀ бзӀхэмкӀӀ зӀтыдзӀкы-жыгъӀӀ ыкӀи тильӀпкъӀӀӀӀ яобщественнӀ организациеу ахӀӀӀ хӀгъӀ алӀӀӀӀӀ.

ИльӀситӀум кыкылоцӀ Урысы-ем ихӀгъӀӀӀ нӀбгырӀ 600-м ехьу Сирием кыкыжыгъӀ Адыге-им кӀӀӀӀӀӀӀ. Ахэм ахӀ-тыгъӀ Сирием щылӀӀӀ тӀ кытфӀтхӀӀӀӀ, кӀӀӀӀӀӀ ху кытӀӀӀӀӀӀ. ХабзӀм тетӀуи зӀкӀуагъӀ. МыщкӀӀ яшӀ-гъӀӀӀ кӀӀӀагъ хӀабзӀм ирес-публикӀэ кыуыкыжыгъӀӀ ифеде-ральнӀ кыуыкыжыгъӀӀ (Урысы-ем кощын лӀфхэмкӀӀ и Феде-ральнӀ кыуыкыжыгъӀӀ АдыгӀэ Респу-бликӀэмкӀӀ и КъутамӀ) лӀфӀу ашӀа-гъӀм.

— АскӀэр, Сирием кыкыжыгъӀ адыгӀӀӀ зӀхуытагъӀу зы чыпӀӀ зыпсӀуӀӀӀм илӀфыгъоу сыдӀуцтӀу зӀшӀуахыра?

— Сирием кыкыжыгъӀ адыгӀӀӀ зӀхуытагъӀу зы чыпӀӀ зыпсӀуӀӀӀм, ахэм лӀфшӀӀ-лӀӀ чыпӀӀӀ, зыщыпсӀуцтӀ унӀ-хэр кӀафӀгъӀӀӀӀ япхы-гъӀ лӀфыгъоу хӀ зӀшӀӀӀӀӀ АдыгӀэ РеспубликӀэм и ЛӀы-шхьӀу А. К. ТхьӀауцӀӀӀм иунашӀӀӀ зӀхӀӀӀӀ комис-сиер ары. НепӀкӀӀ лӀфыгъуабӀ зӀшӀӀӀӀ хьӀуӀӀ. 2013-рӀ ильӀсым комисиим ышӀыгъӀ унашӀӀӀ адишӀӀу АдыгӀэ Рес-публикӀэм мӀкыу-мӀӀӀӀӀ и Ми-нистерствӀ фермерствӀмрӀ унӀ лӀӀӀӀӀ хьызмӀӀӀ хӀӀӀ-ныгъӀ ягъӀӀӀӀ илӀфыгъо-хэм афӀгъӀӀӀ семинарыр мӀӀӀӀӀ ТӀхьӀутӀмыкыоо районымкӀӀ кыуаджӀу ПӀӀӀӀ зӀзӀхӀӀӀӀ. КӀӀӀӀӀӀӀ унӀгъуитӀу шӀӀӀӀӀӀ кӀуаджӀм кощыжыгъӀ. Зыгужь кӀӀтшыгъӀ МинистертвӀм унӀ лӀӀӀӀ хьызмӀӀӀ зӀгъӀ-ушӀӀомбгъуӀӀ пӀае мылӀку лӀӀӀӀ тильӀпкъӀӀӀӀ ари-тыгъ. Сирием кыкыжыгъӀ тильӀпкъӀӀӀӀӀ непӀ республикӀэм зӀкӀӀ имуниципальнӀ образова-ниехэм ащӀӀӀӀ. ПӀӀӀӀ дӀс-хэм цыфхӀӀ кӀаӀӀӀӀ унӀӀӀ агъӀӀӀ. Джащ фӀдӀу Сири-ем кыкыжыгъӀ унӀгъоу заулӀ-мӀ кыуаджӀу МӀфӀӀӀӀ унӀ-хэр щӀӀӀӀ ашӀӀӀ.

ТильӀпкъӀӀӀӀ кытхӀӀӀа-жыгъӀӀӀ зыкытагъӀӀӀӀ кы ашӀӀӀӀ. Инженер, техник, агроном, дизайнер, программист сӀӀӀӀӀ зӀлӀӀӀ псӀӀӀӀӀ, рабочӀу, щӀаӀоу лӀф ашӀӀ. ХӀбзӀ лӀшхьӀӀӀ, лӀжыкӀо кол-лективхэм, общественнӀ ор-ганизациеу, республикӀэм щы-псӀуӀӀӀ аӀуаӀӀ зӀдырамы-хыӀӀӀӀӀ, кытхӀӀӀӀӀ тильӀпкъӀӀӀӀ лӀӀӀӀӀ ядгъӀӀӀ зӀрӀӀӀӀӀ кы-щыгъӀӀ шхьӀӀӀӀӀ икӀӀуым кӀӀӀӀӀ сӀӀӀӀ.

Шушлэным насып хегъуатэ

Къызыхъухъгъэ лъэхъаным идэгъугъэ-идэигъэ емылытыгъэу илыгъи, игуклэгъуи зэтэтэу, фэ-лъэкыщтыр къеуалэрэм фэзышлэрэр, амалэу илэмкIэ кьинри тхъагъори зыхэтмэ адзыхъуатэр ары цыф шыпккэр. Гукъау нахъ мышлэми, тызыхэт шылэ-кIэ кьинным ыкIыб зыкъозымыгъэбылхъуэ къэнэжы-гъэр макIэ. Арын фæе адыгэмэ «Лы фэдэр бэдэд, лы дэдэр зырыз» зыкIагуагъэр.

«Цыфым ыцIэ ежъ зыфе-шыжы» ело адыгэ гуцылэ-жымы. Ащ кыкIырэр нафэ — уцIыфыным цыфыгъэ ищыкIагъ, цыфыгъэм шэн лъэныкъуабэ къызэлъеубыты: лыгъэ, гукIэ-гъу, шыпккэныгъ, хьалэлныгъ ыкIи нэмыкIхэр.

Непэ сыкъызытегушылэмэ сшлৌгъо кIалэр депутат чан, лэжъэкIо хуыпхъ. Ежъ ылэ-шъхытIукIэ шытхуэр, шъхъкIа-фэр кылэжыгъэх. Ар СтIашъу Вячеслав Аскэр ыкIор ары, Гъобэкъуае кышыхъугъ, щэ-псэу.

«Лъапсэр пытагъэмэ, шъхъа-пэри пытэшт». Вячеслав ятэу Аскэр цыф гупцIанэу, хьалэ-лэу, ежъ иунагъокIэ кышчы-кIэштми, сыдигъуи цыфмэ аде-лэныр ишэныгъ. Аскэр зыцIэлэ

лъэхъаным, цыфхэр зэхъэ-щтыгъэх, нахъышлэу зэрэлъэ-гъуштыгъэх. Унэшъхъэ Iэт шы-хъафхэр ашыштыгъэх, а зы унагъом тIо кIоуи кыхэкIы-щтыгъ. Тэ тиунагъокIэ пллэ кытфэкIогуагъ. Цыфыр тхъа-мыкIэ е ибэ зыхъукIэ, фи-шлэщтым гъунэ илэу шыты-гъэп.

Аскэррэ Фатимэтрэ дахэу зэдыхъуагъэх, тIури дунаим ехыжыгъэхэми ящытхуэ чы-лэм щызэхэпхышт. Лъфыгъэ да-хэхэр кышчанагъэх, ядэхагъэ фэд ядэгъугъи. Янысэхэри нысэ дэгъух. Нэбгырэ пэпчэ дуна-им псапэу щылагуагъэр ахър-тым кышчылоклэжыкIэ алошъ, Алахъым джэнэт лъапэр къа-рет, къэнагъэхэр бэгъашлэ ешых.

Вячеслав фэгъэхыгъэ тхы-гъэхэр бэрэ тигъэзет нэклуб-гъохэм арыплэгъошты. Ары бэрэ хэдзакIохэми зыкIыхадзы-жыгъэр. Чылэм шыщхъуэ зы-делагъэр бэ. Iофэу зыфежъэ-рэр зэшлуимыхъу гупсэфыштыт. А зы цыфэу узыфэлъоштым пае пчъагъэрэ уклоуи кыхэкIы, уиунэгъо Iофшлэнхэри къэнэх. Ау ащ пае кымыгъанэу ишлэ-шлэгъэ хигъэхъо зэпытэу мэ-псэу. Чылэм дэххэм якъини, яхъари аделэты. Адыгэ хэбзэ дахэхэр зыцагъэлъапIэщтыгъэ унагъом Вячеслав зэрэщанлэ-гъэр изекIокIэ-шылэжыгъэ къэ-ошлэ. «Дышъэр ылэ пэзы» зы-фалорэм фэд, ылэ кымыхъын шылэп. Шытхуэр ежъ-ежырэу зымы кыфаклорэп. Ар къэулэ-жыныр лыгъэм ишапхъ. Ащ пае лыгъи, цыфыгъи, адыгагъи зепхъанхэ, уиакъыли, уиам-ли Iофшлэным фэгъэлорышлэн-хэ фæе. Чылэм имэфэкI хагъэ-унэфыкIы зэхъум «Гъобэкъуае ицIыф гъэшлуагъ» зыфилорэ щытхуэцIэр Вячеслав кыфа-усыгъ, щытхуэ тхылъыби кы-ратыгъ. Ахэр ежъ ышъхъэ-кIэ кылэжыгъэх. Вячеслав нэйпсыеп, щытхуэ фэшлэу

зыпари ышлэрэп. Шушлэныр ежъ цыфым ылэ хэлъэу къэ-хуыгъ.

Ижырэ зэманым тетэу Вя-чеслав иунагъокIэ мэпсэу. Хъу-лъфыгъэм унагъор зерищэ хъу-мэ, тилъэпкъ ихабзэкIэ ар мэ-псэу. Ау бзылфыгъэм зери-щэнэу зиуцокIэ, зэмыдэлужы-ныгъэ ащ къэхъэ. Цыфышлэу лъытэныгъэ фэмышлын плъэ-кыштыт. Зышъхъэ уасэ фэзы-шыжырэ цыфыр ыгъэлъэ-плэн ылъэкIышт. Адыгэ гуцы-лэжъхуэ «Шу зышлэрэм ишлэ-шлэу клодырэп», «Цыфышлэу гъусэн-чъэ хуэрэп» зыфилохэрэр Вя-чеслав епэсыгъэ шыпккэх.

Вячеслав цыфмэ зэраделэ-рэм имызакъоу, чылэм сыд щашлэми хэлажъэзэ къэхъы. Мэщытым ишлэни хэлэжыгъ, Iофи щылагуагъ. Тэ мэщытыр кытпэгъунэгъоу шытыти, ре-нэу слъэгъуштыгъэ икIалэу Юрэ игъусэу иунэгъоу щагу фэдэу щыукабзэщтыгъэ, Iофыгъо зэ-фэшъхъафхэр шигъэцэкIэжы-щтыгъэх.

Вячеслав унэгъо дахэ илэу мэпсэу, дэгъоу кыгурэлэ са-быим иплун апэу кызыщэжъэ-рэр унагъор арэу зэрэщытыр.

Ащ ыуж ар еджаплэм лъе-гъэкуатэ, етIанэ урамри кы-хэлажъэ. Унагъом нахъыжъэу исхэм зэгурылонгъэ азыфагу илэу, цыфыгъэкIэ зэфышты-хэмэ, кIэлэцIыкIухэми а фэмэ-бжымыр къатехъэ. Ащ фэдэ унагъом кыкIыгъэ сабыим укIытэ илэу, нахъыжъхэм лъы-тэныгъэ афишлэу, Iэдэбныгъэ хэлъэу мэхъу. Унагъом щысэ-техыплэ тэрэз щызымыгъоты-рэ кIэлэцIыкIур ежъ ыгукIэ зыфаер ышлэу, игъори, имыгъо-ри зэхимыфэу, «зэрэпсэушъоу щыл» плонэу мэхъу. Ащ фэ-дэм шапхъэхэр кыгурэлэофэ нэс унагъом ижау чIэкIы мы-хуыцтэу сэ сепллы.

Вячеславрэ Сарэрэ ялъфы-гъэхэр адыгэ шэн-хэбзэ дахэ ахэлъэу аплугъэх. Заремэ унэ-гъо дахэ илэу мэпсэу. Юри кышчагъэу сабыи дахэхэр илэх. Кышчэгуэ цыкIури гоцэшлэу едэлэу мэпсэу, укIытэ дахэ хэлъ, шыкIашлэу, кIэлэегъаджэу Iоф ешлэ.

Вячеслав иунагъо илъэсы-кIэу кыхъагъэм псауныгъэ пы-тэрэ насыпрэ илэныу, къа-кIэхъухъэхэрэм адатхъэхэу, ахэм яхъяр альэгъоу ягъашлэ ахыныу сафэлъало.

СТИАШЪУ Нуриет.

Гъобэкъуай.

Ар тэрэзыхэп

Дунаим тет цыф лъэпкъ пэпчэ зы дин горэм рэлажъэ, ащ пэшлуемыкIоу хэбзэ гъэнэфагъэхэр зэрэхъэх. Лъэпкъым хэхъоныгъэхэр ешлы, ащ епхыгъэу иеплэыкIэхэм, ихабзэхэм зэхъокIыны-гъэхэр афэхъух, хэптыхъагъэу хэтыгъэ хабзэ гори маукъо, нэужым хэзыжы. Зыгори кIэу илъэсыбэрэ хэтынэу кыхэхъэ, шапхъэ мэхъу.

Гуцылэм пае, тэ, адыгэ-хэм ащ фэдизэу бэшагъэп «нысэтын» алозэ нысэм ищы-гъынхэр загошчыттыгъэхэр. Шыгъыныр макIэу, амалыр цыкIоу зышчыттыгъэ лъэ-хъаным ащкIэ нысакIэм гу-псакIэу фэхъугъэхэр ыгъэ-гушлэщтыгъэх. Ащ тегушылэ-щтыгъэх, шыгушлэщтыгъэх. Ау тIэклэ-тIэклэуэ цыфхэм ящылэагъэ нахъышлэу хуыгъэ, шъхъадж фэхъун шыгъы-ни ил. Джы джанэ яптыгъэ-кIи плахыжыщтэп, нысэм ипхъуантэ зэтырахъуи дэ-плэщыжыхэрэп. А хабзэр ежъ цылакIэм имышчыкIэгъэхъуэ зыхидзыжыгъ. Ащ фэдэ шы-сэу къэпхъын плэащтыр макIэп.

Ау ллэшлэгъумэ апсыхъа-гъэу, мэхъэнэ гъэнэфагъэ е плуныгъэ амалышлэхэр зы-хэлъ лъэпкъ хабзэхэр унашъо пшызэ ащыбгъэгъупшэныр тэрэзэп. Ащ ехылагуагъэ джы къэсIуатэмэ сшлৌгъор. Гъэ-зетеджэхэр мы темэм езе-щыгъэнхэки мэхъу, ау джыри зэ тежъугъэгупшыс.

Бэмышлэу чылэ чыжъэ го-рэм тхъаусыхакIоу тыклонэу хуыгъэ. А мафэм зы къуа-джэм нэбгырищ шагъэты-ллыгъ. Зидунай зыхъожы-гъэр унэм кырахи зызэхэ-уцохэм, гъэтыллыныр зезы-гъэлорэ хуылфыгъэм дыхъэ заулэ кылыуи, щымылэжыым фэгъэхыгъэу гуцылэ закъуи кымылоу, дахыгъ. Ар Iа-хъылмэ агу къео, цыфми

къырагъэкIурэп. «Джы ауштэу тшлынэу кыталагуагъ. Цыфым шушлагъэ илэмэ Тхъэм ешлэ, ащ тэ зыгорэ кыфэтэлэ-жыкIэ ишлуагъэ къэкIонэу щытэп», — ылагуагъ хъадагъэр зезыцагъэм. Ащ сэ къес-луалэмэ сшлৌгъор гупшысэ чан зилэ цыф пстэуми къа-гурылонэу ыкIи кызыдыра-гъэштэнэу сэгугъэ.

Дунаим ехыжыгъэм гу-цылэ дахэу фалорэр Тхъэм зыгорэ гурагъэлонэу е ышлэш агъэхъунэу арэп. Ар Тхъэм паеп. Цыфэу щымылэжымы зыпарэки ищылэжъэжэп. Ащ дахэ фалозэ дахыгъэ зыгу цыкIу хуыгъэ Iахылхэм гуа-пэ ащэхъу. Адэ цыфым ыгу къыдэпшаемэ Тхъэм пэшлэ-кIоу е псэкIодэу ара?

Сыд фэдэ нэбгыри, анахъ дэир арыми, шлу горэ хэ-мылэу е ымышлагъэу ду-наим тетэп. Ибын тэрэзэу ыплугъэмэ — шлу, мыты-гуагъэмэ, бзэгъу ымыжы-гъэмэ, пцIы ымыжыгъэмэ, лэжыгъэмэ, ары пакIошъ, шъабэу, дахэу гуцылэщты-гъэмэ — ахэр зэкIэ ишлэ-шлэгъэм шыщых. Къэплон хъу-мэ, къэбгъотышт шлуагъэр макIэп. Арышъ, мы гухэкIым къэкIолэгъэ цыфмэ ащыщ горэми, зы ныбжыкIэ закъо нахъ мыхъуми «уиуажырэ мафэ цыфмэ дахэу уагъэ-кIотэжыным пае узыфэса-кыжынын фæе» ылоу ыгу кы-хъэмэ, ащи плуныгъэ мэ-хъанэшхо ил. Ар Тхъэм мы-

штэ ышлэщтмэ ащыщэп. Дин-ми Къурланми дахэ пло-ныр, шлу пшлэныр апэшлэ-кIорэп.

Адэ джы тэ тилъэхъанэу жыым уасэ зыщыфамышлы-жыырэм мытхъаусыхъу, ды-сэу дэмыгушылэу илъэсы-рэ игуащэ плэм хэлъэу зы-лыгъыгъэ нысэм мыщ фэдэ мафэм идахэ плэмэ щысэ-техыплэ хуытбэ, гуапэм псапэ кыхэкIыштытбэ? Адэ илэи имылэжъу, кIэлитф ибэу янэ ямылэжъуэ зыплужы-гъэм, ахэр зэкIэ алъахъо тэзыгъуэцожыгъэ бзылфы-гъэм гуцылэ дахэ кылэ-жыгъэбэ? Шушлагъэм дахэ епэсыгъэбэ?

Зыхъэ клодырэм «сэ зы-хъэ силагъэшъ», ело кыре-гъажъэшъ, ар зыфэдагъэр ыгу кыделэу къелуатэ. Адэ цыфым ар фэлшлэныр епэ-сыгъэбэ? Такыкъ зытфы-хыкIэ гуцылэ бэдэдэ къэплон пллэкIышт. А тIэклэм емыжэ-шъун мы чыплэм кыри-хылагуагъэу сыгугъэрэп.

Хэт сыд ылагуагъэми уахъ-тэм ыпсыхъагъэу, гъашлэм кыпхырыкIыгъэу, мэхъэнэ гъэнэфагъэрэ плуныгъэ лъа-псэрэкIэ хэптыхъагъэу лъэпкъым шыщы хуыгъэ зе-кIуакIэр иуутыжыныу уфе-жъэныр тэрэзэп ыкIи зымы ищылагуагъэп.

Ары, ау ащ ыуж мэфэ заулэ тешлагъэу нэмыкI рай-он ит къуаджэ горэм нэб-гыритлу шагъэтылэу тыщы-лагъ. Плуи нэбгырэ щырыщ къафэгъушылагъ. Ахэм хэ-бзакIэр «алымылэсыгъэу» кычIэкIыгъэ е нахъ тэрэзым тетэу зекIуагъэхэн фæе.

Сэ зэрэсшлэшлэремкIэ, зынахъ лъаплэ щымылэ цы-фышъхъэмрэ цыфыгъэмрэ дгъэлъапIэхэу, уасэ зыфэт-шыжыгъэу тызэхэтынэу ары нахъ тэрэзэу тэ кытте-фэрэр.

МЕРКИЦКЭ Рахымэт.
Кошхъабл.

Даринэ адыгабзэр икIас

Сабыим пасэу къегъэнафэ ины хъумэ щылэныгъэм чыплэу жиубы-тытыр. Ау ащ фэдэ кIэлэцIыкIуым Iэпылэгъу ищыкIагъэу мэхъу, ана-хъэу илэлэсэныгъэ хахъо фишлы-ным пае кIэлэцIыкIу ыгъыплэми еджаплэми яшлуагъэ къагъэклон фæе.

Сэ непэ нэлуасэ шъузыфэсшы-мэ сшлৌгъор зилэлэсэныгъэ зы-кызылэуихыныу ежъэгъэ пшъэшъ-жыеу Къэдэ Дарин. Ар Адыгэ-къалэ дэт гурыт еджаплэу Лъэустэн Юсыф ыцIэ зыхъырым ия 9-рэ класс дэгъу дэдэу щеджэ, Шытхуэ пхъэмбгъум исурэт ит зэпыт.

Даринэ Адыгэкъалэ цыкIорэ олимпиадэхэм ренэу ахэлажъэ. Ащ фэдэу икIыгъэ илъэсым адыга-бзэмкIэ апэрэ чыплэр кыдыхыгъ. Джыри адыгабзэмкIэ олимпиадэм хэлэжъэнэу зегъэхъазыры. Пшъэ-шъэжыиым иныдэлъфыбзэ лъэшэу шлу елэгъу, адыгэ тхакIохэм ялоф-шлагъэхэр, яусэхэр икIасэх, орэ-дыбэ ешлэ ыкIи фэлэзэу къело. Даринэ иорэдхэр цыфхэм якIасэх, ащ лъэшэу Iэгу кыфытеох.

Зигугъу къэсшырэ пшъэшъэ-жыер мээзем и 6-м 1999-рэ илъэ-сым Адыгэкъалэ щыпсэурэ унэгъо лэжъэкIо зэдэлужыым кыхъухъагъ.

Янэу Нуриет ищытхуэ аригъалоу Iоф ешлэ, ятэу Аслъан бизнесмен, ятэжъэу Хъызыр къалэм иефэнд шъхъал, янэжъэу Разыет пенсием щыл, унагъор зыгъэзекIорэр ары.

Даринэ анахъ икIэсэ предмет-хэм ащыщ физикэр. АщкIэ езыгъа-джэрэр Лъэцэр Светлан Яхъе ыпхъур ары. Пшъашъэм еджаплэр кызынухыкIэ, Пшызэ къэралыгъо университетым чIэхъанэу кIэхъо-псы. Психологэу еджэнэу, ащкIэ Iоф ышлэнэу фæешъ, Тхъэм игухэлъ-хэр кыдыгъэхъух.

Къэдэ Мухъдин.

Адыгэкъал.

САБЫХЪМ АЮХЭРЭР

«Умыгумэки»

Тыр ыкIоу цыкIу еупчы:
— Сыд оценкэха непэ къэп-хыгъэхэр?
Зиудэгугъэу идневник кы-фещэи.

«Моу нахъ дэгъоу слъэгъунэу»

Илъэс зытфызых горэ зыныбжъ шъэожыи цыкIур кыхъушыкIыгъэу чэщым унэм кыдылэ янэжъ еджэ.
— Нан, нан, моу светыр кы-хэгъанэбэ!
— Сыда, сикIэлэхъужъ, чэщ-

Зы «2» зэрэдэтыр ылъэгъугъ ыкIи шъэожыиым ятэ еупчы:
— А зым нахъ кэпхыгъэбэ? Гуажъоу кIалэм ащ кыпыгъо-дзыгъ:
— Умыгумэки, пап, неущ нахъы-бэ къэсхышты.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

(Джыри кыкІэлъыкІощт).

(Джыри кыкІэлъыкІошт).

Къэралыгъо органхэмрэ учреждениехэмрэ япашэхэм Урысые Федерацием и Президент иприемнэу
Адыгэ Республикэм щылэм 2014-рэ илъэсым иапэрэ илъэсныкъо цыфхэр зэрэрагъэблэгъэштхэмкIэ графикыр

ЫлъэкъуацI, ыцI, ятацI	IэнатIэр	Мазэхэмрэ мафэхэмрэ					
		I	II	III	IV	V	VI
АВЕРИН Александр Владимир ыкъор	Адыгэ Республикэм идзэ комиссар		26 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс				
БАСОВ Николай Анатолий ыкъор	Урысые Федерацием ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэlorышIапIэ шъхьалэ ипашэ ипшъэрылъхэр зыгъэцакIэрэр						4 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс
ГЛУЩЕНКО Александр Павел ыкъор	Урысые Федерацием и Следственнэ комитет Адыгэ РеспубликэмкIэ иследственнэ гъэlorышIапIэ ипашэ	29 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс					
ЗАВГОРОДНИЙ Сергей Александр ыкъор	ЩэфакIохэм яфитыныгъэхэр кыызэрагъэгъунэрэм гъунэ лъызыфырэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэlorышIапIэ ипашэ				2 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс		
ЗАЕВ Юрий Юрий ыкъор	Пщыныжъхэр языгъэхъырэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэlorышIапIэ ипашэ			26 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс			
КОРИНЕВИЧ Ленина Аркадий ыпхъур	Адыгэ Республикэм чIычIэгъ байныгъэхэм ягъэфедэнкIэ и ГъэlorышIапIэ ипашэ	15 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс					
КУБЭЩЫЧ Аслъан Къэплъан ыкъор	Федеральнэ антимонопольнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэlorышIапIэ ипашэ					14 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс	
КЪУЛЭ Аскэрбий Хъаджыбэчыр ыкъор	Урысые Федерацием пенсиехэмкIэ и Фонд Адыгэ РеспубликэмкIэ и Къутамэ ипашэ		12 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс				
КУРЫЖЪО Светлан Юрэ ыпхъур	Къэралыгъо статистикэмкIэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкIэ ичIыпIэ къутамэ ипашэ	22 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс					
ЛАФЫШЪ Мухъамэд Адэлджэрий ыкъор	Урысые Федерацием социальнэ страхованиемкIэ и Фонд Адыгэ РеспубликэмкIэ икъутамэ ипашэ		19 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс				
МАТВЕЕВА Еленэ Иван ыпхъур	Федеральнэ хэбзэлахъ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэlorышIапIэ ипашэ					28 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс	
МЕДВЕДЕВА Нэфсэт Нурбий ыпхъур	Къэралыгъо мылькур зыгъээекIорэ Федеральнэ агентствэм Адыгэ РеспубликэмкIэ ичIыпIэ гъэlorышIапIэ ипашэ						11 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс
МИГИДИЮК Владимир Александр ыкъор	Хъыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэlorышIапIэ ипашэ ипшъэрылъхэр зыгъэцакIэрэр			5 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс			
НИКИФОРОВА Маринэ Иван ыпхъур	Къэралыгъо регистрациемкIэ, кадастрэмкIэ ыкIи картографиемкIэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэlorышIапIэ ипашэ			19 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс			
ОГАНЕСЯН Борис Григорий ыкъор	Мыекъопэ гарнизоным идзэ прокурор		5 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс				
ПАНТЕЛЕЕВ Александр Петр ыкъор	Кошын IофхэмкIэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкIэ и Къутамэ ипашэ						25 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс
ПОСЛОВСКИЙ Василий Митрофан ыкъор	Адыгэ Республикэм ипрокурор						18 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс
РАДЧЕНКО Александр Александр ыкъор	Урысые Федерацием юстициемкIэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэlorышIапIэ ипашэ				16 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс		
РЕЧИЦКИЙ Александр Георгий ыкъор	Адыгэ Республикэм хэгъэгу IлоцI IофхэмкIэ иминистр				9 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс		
СЕЛЕЗНЕВ Олег Виктор ыкъор	ЩынэгъончъагъэмкIэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэlorышIапIэ ипашэ					7 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс	
СИХЪУ Русет Рэщыдэ ыпхъур	IофшIэнымкIэ Къэралыгъо инспекциеу Адыгэ Республикэм щылэм ипашэ					21 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс	
ХЪАКУРЫНЭ Галия Абдул ыпхъур	Федеральнэ къэралыгъо учреждениеу «Медикэ-социальнэ экспертиземкIэ бюро шъхьалэу Адыгэ Республикэм щылэм» ипашэ				23 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс		
ХЪОКИО Аюб Хъазрэт ыкъор	Федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Къэралыгъо регистрациемкIэ, кадастрэмкIэ ыкIи картографиемкIэ Федеральнэ къулыкъум и Федеральнэ кадастрэ палатэ» Адыгэ РеспубликэмкIэ икъутамэ ипашэ			12 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс			
ШЫМЫГЪЭХЪУ Айтэч Мурат ыкъор	Псауныгъэм икъэухъумэн гъунэ лъызыфырэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ РеспубликэмкIэ ичIыпIэ къутамэ ипашэ				30 сыхь. 14.30-м кыщегъэжъагъэу сыхь. 17.30-м нэс		

Сыд пшы
сэ е тхыдэж
пштагъэми
уасэ зилэ
шэн
зекIокIэ нэ
шанэ горэ
хэплэгъошт
Ащ фэдэу б
хэтыр тхы
дэжэу «Чэ

ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЪ

Уасэу къафашырэм уегъэгушхо

Нафэу къэзыгъэлъэгъорэ искусствэхэмкIэ шьолъыр зэ-
нэкъокъоу «Биеннале-2013»-рэ зыфилорэр Краснодар
щыкIуагъ. Адыгэ Республикэмрэ Краснодар краимрэ
ясурэтышхэм ялофшIэгъэ 400 фэдиз зэнэкъокъум
къырахыллэгъ. Дэгъухэм анахь дэгъужьхэр жорим къы-
хыгъэх.

— Ильэс 19-м къыщыублагъэу
85-м нэс зыныбжьхэр зэнэкъо-
къум хэлэжьагъэх, — къытиуагъ
Адыгэ Республикэм исурэтышхэм
я Союз итхьаматэу Хъуажь Рэ-
мэзан. — Адыгеим исурэтышI
19-мэ ялофшIэгъэ 38-рэ къагъэ-
лэгъуагъ. ХагъэунэфыкIырэ чы-
плI 8 тисурэтышхэм къафагъэ-
шьошагъ.

Адыгеим щыцIэрыло сурэтышIэу

Бырсыр Абдулахъ живописымкIэ
апэрэ чыплэр къыдихыгъ. Къу-
шъхъэу Фышт, цIыфым игупшы-
сэхэм афэгъэхьыгъэхэм осэ ин
зэхэщаклохэм къафашыгъ. Адыгэ
Республикэм и Къэралыгъо шу-
хьафтын къызыфагъэшъошагъэу
Гъогунэкъо Мухъарбий gobеле-
нымкIэ апэрэ чыплэр къыхыгъ.
«Зэкъошныгъ» илофшIагъэ ар зэ-
реджагъэр. Адыгеим щыпсэурэ
Абрэдж Гоцэфыжьрэ Краснодар
краим щыцI Юлия Поповамрэ
М. Гъогунэкъор зыхэтыгъэ купым
я 3-рэ чыплэхэр къыщахыгъэх.
Урысыем инароднэ сурэтышIэу
Къат Теуцожь графикэмкIэ я
2-рэ чыплэр къыдихыгъ. Т. Вага-
новамрэ А. Лыникрэ я 3-рэ
хъугъэх. Олимпиадэ джэгунхэм
афэгъэхьыгъэ сурэтхэр гъэшIэ-
гъонэу зыгъэпсыгъэхэм ащыщых
Тыгъужь Руслъанрэ Елена Аба-
кумовамрэ. Тисурэтышхэм ялоф-
шIагъэхэр зэхэщакломэ къыхагъэ-
щыгъэх, хэушъхьафыкIыгъэ шу-
хьафтынхэр къафашыгъэх.

Жорим нэбгырэ 16 хэтыгъ.
Адыгэ Республикэм илыклохэу
Хъуажь Рэмэзан, Къонэ Аслъан,

ЛэупэкIэ Нурбий, Къуекъо Мары-
ет, Ирина Бердихинар жорим
хагъэхьагъэх. Краснодар краим
культурэмкIэ иминистрэу Р. Со-
лянинар Адыгеим исурэтышхэм,
жорим хадзыгъэхэм зэрафэразэр
зэхэхьэм къыщыуагъ, Щытхъу
тхылъэу тиреспубликэ культурэм-
кIэ и Министерствэ къыфигъэ-
шьошагъэм къыщело тисурэтышI-
хэм шIэныгъэ куухэр зэнэкъо-
къум къызэрэщакъэлъэгъуагъэр.

— Я 11-у зэхэщэгъэ зэнэкъо-
къум 2009-рэ ильэсым къыщы-
ублагъэу тыхэлажъэ, — къелуатэ
Адыгэ Республикэм культурэмкIэ
и Министерствэ иотдел ипашэу,
зэхэщакло купым хэтэу, Адыгеим
культурэмкIэ изаслуженнэ Iофы-

шIэу Шэуджэн Бэлэ. — Зэгъунэ-
гъу шьолъырхэм ащ фэдэ къэгъэ-
лэгъонхэр нелэ ящыкIагъэх. Лъэ-
шэу тигуапэу къыхэтэгъэщы тир-
еспубликэ исурэтышхэм сена-
ушыгъэу ахэлъыр зэнэкъокъум
къыцагъэлъэгъон зэралэкIыгъэр.

— Бысымхэр, зэхэщаклохэр
дэгъоу къытпэгъокIыгъэх, лъы-
тэныгъэ къытфашыгъ, тагъэшуагъ,
— къытфелуатэ тисурэтышI цIэ-
рылоу Гъогунэкъо Мухъарбий. —
Тигуапэу джыри къэгъэлъэгъон-
хэм тахэлэжьэщт.

Сурэтхэм арытхэр: **Тыгъужь
Руслъан, Къуекъо Марыет,
Хъуажь Рэмэзан сурэтхэм ате-
гушылэх; Шэуджэн Бэл.**

Олимпиадэ джэгунхэм япэгъокI

Шъачэ клонхэу загъэхьазыры

Адыгэ къэралыгъо университетым ильэпкъ ан-
самблэу «Нартыр» Олимпиадэ джэгунхэу Шъачэ цы-
кIюштхэм ахэлэжьэнэу зегъэхьазыры.

«Нартым» ихудожественнэ пащэу, Адыгэ Республикэм
культурэмкIэ изаслуженнэ IофышIэу Шагудж Казбек ты-
зэрэщыгъэгъозагъэу, культурэм фэгъэхьыгъэ Iофыгъохэм
ансамблэр къащышъошт, орэд къэзылоштхэри купым хэтых.
Адыгэ шъуашэм, адыгэ быракъым яхьылэгъэ къэбархэр
Олимпиадэм ихьакIэхэм къафалотэщтых.

Сурэтым итхэр: ансамблэу «Нартым» хэтхэр.

БАСКЕТБОЛ. АПШЭРЭ КУПЭУ «Б»-р

Бысымхэм ахыгъ

«Эльбрус» Щэрджэскъал — «Динамо-МГТУ» Мые-
къуапэ — 80:69 (16:26, 26:16, 18:14, 20:13).

Щылэ мазэм и 14-м Командэхэр ятIонэрэу
Щэрджэскъалэ щызэде- тыгъуасэ Щэрджэскъалэ
шлагъэх. щызэлукIагъэх.

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбий.

АТЛЕТИКЭ ОНТЭГЪУР. АДЫГЕИМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Батырхэм кIуачIэр апсыхъэ

Адыгэ Республикэм атлетикэ
онтэгъумкIэ изэнэкъокъоу
Мыекъуапэ щыкIуагъэм
хульфыгъэхэм яспорт ухъазы-
рыныгъэ къыцагъэлъэгъуагъ.
Тикъуаджэхэм ащыпсэурэ ба-
тырхэм ялэпIэсэныгъэ зэрэ-
хагъахьорэр зэлукIэгъухэм къа-
хэщыгъ.

Яонтэгъугъэхэм ялытыгъэу апэрэ
чыплэхэр къыдэзыхыгъэхэм шъуа-
щытэгъэгъуазэ.

Цышэ Мурат, кг 62-рэ, тренерыр
Нэгъой Мурат, Чэужь Амин, кг 56-
рэ, тренерыр Шъэожь Мурадин, Ко-
бэщыч Аслъан, кг 69-рэ, пащэр
Уджыхъу Мэдин, Руднев Алексей,
кг 77-рэ, зыгъасэрэр Шъаукъо Ин-
дар, Къумыкыу Аслъан, кг 85-рэ,
ШхончыбэшIэ Заур, кг 105-рэ, трене-
рыр Чэмбэхъу Анзор, Горлов Алек-
сандр, кг 94-рэ, зыгъасэрэр Роман
Казаков, Ермилов Игорь, кг 105-м
къехъу, пащэр Виктор Воронов.

ЯтIонэрэ ыкIи ящэнэрэ чыплэхэр
къыдэзыхыгъэмэ ащыщых Лышэ Ас-
кэр, кг 77-рэ, Сидэ Заур, кг 85-
рэ, ЩэшIэ Долэт, кг 94-рэ. Къэзэнч
Юрэ, ШхончыбэшIэ Руслъан, ДышъэкI
Налбий, нэмыкIхэмэ хагъэунэфыкIырэ
чыплэхэр афагъэшъошагъэх.

Атлетикэ онтэгъумкIэ Адыгэ Рес-
публикэм икIэлэцIыкIу-ныбжьыкIэ спорт
еджапIэ идиректорэу, РСФСР-м иза-
служеннэ тренерэу Хъуажь Мэджыдэ
къызэрэтиуагъэу, ильэсэу икIыгъэм
зэнэкъокъу макIэп зэхэщакъэр. Ныб-
жьыкIэхэм кIуачIэр апсыхьаным фэшI
къоджэ спортым зыкъегъэлэтыгъэным
нахь пылбыхьтхы.

Дунаим атлетикэ онтэгъумкIэ ичем-
пионэу, СССР-м спортымкIэ изаслу-
женнэ мастерэу Сергей Полторац-
кэр, Урысыем изаслуженнэ тренерэу
Евгений Руденкэр, РСФСР-м иза-
служеннэ тренерэу Хъуажь Мэджыд,
нэмыкIхэри хагъэунэфыкIырэ чы-
плэхэр къыдэзыхыгъэмэ афэгъушIуа-
гъэх, шухьафтынхэр афашыгъэх.

Сурэтыр зэнэкъокъум къыщыты-
рахыгъ.

Зэхэщышагъэр
ыкIи къыдэзы-
гъэкIырэр:

Адыгэ Республи-
кэм льэпкъ
IофхэмкIэ, IэкIыб
къэралхэм ащы-
псэурэ тильэп-
къэгъухэм адырIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар
жъугъэм иамал-
хэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскэр, 236

Редакциер
зидэщыIэр:

385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,

редактор шъхьалэм
иапэрэ

гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжъ зы-
хыырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын IофхэмкIэ,
телерадиокуэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гъэIоры-
шIапI, зэраушыхьа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр

4000

Индексхэр

52161

52162

Зак. 77

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор
шъхьалэр

Дэргэ Тимур

Редактор
шъхьалэм

иапэрэ гуадзэр

МэшIэкъо
Сайд

ПшъэдэкIыжъ
зыхыырэ

секретарыр

НэпшIэкъуй

Заур